

POSAVSKA STRAŽA

Brežice

Narodno-radikalno in narodno-gospodarsko glasilo za štajersko-kranjsko Posavje.

Krško

«Posavska Straža» izhaja vsaki 1. in 3. četrtek v mesecu, datiran z dnevom prihodnje nedelje. — Naročnina za celo leto znaša dve kroni, pri večjih naročilih popust po dogovoru in se naprej plačuje. — Cena oznanil za eno stran 48 K., za pol strani 24 K., za četrt strani 12 K., za osminko strani 6 K., za šestnajstinko strani 3 K., za dvaintridesetinko strani 1.50 K.; pri večkratnem oznanilu po dogovoru.

Vse pošiljatve (pisma, dopise, nakaznice, naročila, inserate i. t. d.) je pošiljati na naslov «Posavska Straža» v Brežicah ali v Krško. — Dopisi se pošiljajo na uredništvo, naročnina in oznanila pa na upravništvo. — Rokopisi se ne vračajo. — Posamezna številka stane 10 vin.

Član 19. državnega osnovnega zakona o splošnih državljan-skih pravicah:

„Vsi narodi v državi so enakopravni in vsak narod ima nedotakljivo pravico, varovati in negovati svojo narodnost in svoj jezik. Enakopravnost vseh v deželi navadnih jezikov v šoli, v uradih in v javnem življenju je od države priznana.“

Novi volilni zakon za državni zbor.

Dne 19. svečana je vlada razpisala volitve za državni zbor, katere se vrše v torek, dne 14. maja t. l., ožje volitve pa v četrtek, dne 23. maja. Pri tem podamo kratek pregled nekaterih zakonov, s katerimi se uvede novi red za volitve v pouk županom, članom volilnih komisij in volilcem sploh.

Kdo sme voliti? Voliti državnega poslanca sme:

1. Kdor je avstrijski državljan, to je, kdor ima v Avstriji domovinsko pravico.
2. Kdor je moškega spola. Ženske ne smeje voliti, ne osebno, ne po zastopniku.
3. Kdor je bil isti dan, ko so bile volitve razpisane, najmanj 24 let star.

4. Kdor je v občini, kjer hoče voliti, isti dan, ko so bile volitve razpisane, biva vsaj eno leto. Kdor torej šele na dan volitve biva eno leto v občini, nima pravice voliti.

5. Kdor po zakon ni izključen od volilne pravice.

Kdo pa je izključen? Po § 8. volilnega reda so izključeni, da ne smejo voliti:

1. Vojaki, ki služijo. Kdor je na orožni vaji, sme biti voljen, toda voliti ne sme.
2. Osebe, ki imajo varuha ali so pod kuratelo. Ako je n. pr. sodnija koga zaradi zapravlivosti postavila pod varuštvo ali kuratelo, nima pravice voliti, četudi je 24 let star, avstrijski državljan in biva nad eno leto v občini.

3. Osebe, ki uživajo preskrbo iz javnih ali občinskih sredstev ali se vzdržujejo v zavodih za uboge, ki so v zadnjem letu pred volitvami uživale preskrbo ubogih in sploh osebe (berači), ki se preživljajo ob javni dobrotljivosti. Pod to točko ne spadajo: podpore iz bolniških blagajn, rente za nezgode, starost in onemoglost, dohodki invalidov, oproščenje šolnine, obdaritve z učnimi sredstvi, ustanove ali podpore vsled ognja, toče, povodnji itd.

4. Osebe, o katerih imovini je razglašen konkurz, dokler ta ni končan.

5. Osebe, ki so bile obsojene zaradi hudodelstva ali postopka tatvine, poneverjenja, goljufije, odušitva in podobnih dejanj. Kdor je bil torej obsojen zaradi kakega hudodelstva

ropa, uboja, javne nasilnosti, razžaljenja veličanstva na manj kot pet let, še pet po prestopu kazni nima pravice voliti; kdor pa je dobil pet ali več let, dobi volilno pravico šele čez 10 let.

Kdor je bil kaznovan zaradi podlega prestopka (goljufije, tatvine itd.), dobi volilno pravico čez tri leta po prestopu kazni.

Kdor pa je bil kaznovan radi prestopka proti varnosti časti, radi tepeža, prepovedane vožnje, žalitve straže itd., sploh ne izgubi volilne pravice.

6. Osebe, ki so bile kaznovane po brambenem zakonu, tri leta ne smejo voliti. Tisti torej, ki pobegnejo pred vojaško službo, ki se nalašč poškodujejo, da niso zmožni za vojaško službo.

7. Osebe, ki so pod policijskim nadzorstvom ali v prisilni delavnici. Tri leta potem ko preneha policijsko nadzorstvo ali so bili izpuščeni iz prisilne delavnice, zopet dobe volilno pravico.

8. Osebe, katerim je sodnija vzela očetovsko oblast nad otroci, dokler so otroci pod tujim varstvom, na vsak način pa tri leta po sodni odredbi.

9. Osebe, ki so se pregrešile zoper zakon o varstvu volilne svobode.

Vendar pa tudi isti volilec, ki ima sicer vse pogoje za volilno pravico, ne more in ne sme voliti, ako je izpuščen v volilnem imeniku, zato naj vsakdo pogleda v volilni

LISTEK.

Rmečki upor ali stara pravda.

Zgodovinska povest iz 16. stoletja. Po Avg. Šenoa.

XXVIII.

Dalje.

V mokriškem gradu sedi pri oknu Sofija Heningova. Silno je propala. Na bledem njenem licu se vidijo modraste žilice. Lasje ji padajo neredno na ramena, žalostno gleda pred se, le redkokrat povzdigne oči in si razgleda divjo pokrajino razprostirajočo se pod mokriškim gradom daleč tja proti solnčnem izhodu. Nežno ročico položi na srce, na trepalnici se ji zasveti svetla solza in jačje stisne blede ustnice.

Gospa Uršula je bila prišla sem z Sofijo, da se devotka malo umiri, saj jo je vest

o Miličevi smrti globoko ranila srce. Z materjo in hčerko je bila prišla sem i gospa Konjska, da izvrši svoje zvite naklepe.

Cele dni sedi Sofija mirno in gleda molče pred se, po noči pa pretaka grenke solze po svojem zglavju. Le tupatam poda se z sestro Marto v grajski park, da si ublaži tugo in jad v zelenem, cvetočem gaju.

V sobi ste tudi Uršula in gospa Anka.

— Mila hčerka, spregovori majka in pogladi nežno z roko hčerkino čelo, — poslušaj me!

— Govoriti moram s teboj o važnih, velevažnih rečeh. Ti si dobra in poslušna, nadajam se, da se pokoriš majkini volji.

— Govorite mati! Odvrne devotka mirno in popravlja z roko gube na snažni obleki.

— Dokler je bilo le kaj nade, nadaljuje majka, da se povrne neprisojeni ti zaročenec,

čakala sem mirno, ne hoteč ti raniti srce, dasiravno sem bila že davno zgubila vsako upanje.

— Samo enkrat namignila sem ti bila, da trebaš misliti na drugo zaročitev, a omolknila sem bila takoj, ko sem zapazila tvojo razburjenost.

— Danes stoji stvar drugače, danes vemo, da pokriva črna zemlja nesrečnega mladeniča, a mrtvi se ne vračajo iz groba.

Gospa Uršula vtihne za trenotek. — Sofiji se dvigajo prsa jačje, devotka začne miho jokati.

Kmalu nadaljuje Uršula z nova:

— Dovolj si se najokala mlada moja hčerka za pokojnim si ljubimcem.

— Za večnim mi ljubimcem, zastoka Sofija.



Zahtevajte in razširjajte povsod „Posavsko Stražo!“



imenik, če je vpisan. Ako ni, naj zahteva svoj vpis še o pravem času.

Vsakdo more le osebno voliti; pooblastila so neveljavna. Vsak volilec ima en sam glas.

Kje se voli? Vsakdo voli v isti občini, v kateri je vsaj že eno leto stalno bival do dne, ko je bila volitev razpisana, torej do 19. svečana 1907. Kdor je pa imel v tem letu več bivališč, sme voliti v tisti občini, kjer ima kako javno službo (n. pr. profesor, ki poučuje v mestu, stanuje pa izven mesta) ali kjer izvršuje svoj stanovski posel (n. pr. obrtnik) ali, če se tudi ta določba ne more uporabiti, kjer je imel v tem času glavno bivališče. Če pa se tudi te določbe ne morejo uporabiti, more si volilec sam izbrati občino, kjer biva in kjer hoče tudi voliti.

Ali mora vsakdo voliti? Zakon določa, da sme deželni zbor skleniti, da mora vsak volilec tudi v resnici voliti, sicer bi bil kaznovan. Doslej pa še noben deželni zbor, koder bivajo Slovenci, ni sklenil volilne dolžnosti. Vendar pa že vest veže vsakega krščanskega, slovenskega volilca, da se udeleži volitve in ne izgovarja s praznimi izgovori.

Kedaj se voli? Voli se povsod na en dan. O dnevu in času volitve se obvestijo volilci po deželnih uradnih listih in pa po razglasih, ki se morajo nabiti v vseh občinah in na voliščih. Kakor smo že omenili, bodo letos povsod volitve 14. maja. Le za Galicijo in Dalmacijo veljajo druge določbe.

Volilni imeniki. V vsaki občini mora župan vse volilce zapisati v volilne imenike po abecednem redu, njih posel ali stan in pa stanovanje.

Vsak župan mora napraviti vsaj dva volilna imenika. En izvod ostane tudi po volitvi pri županu, kjer ga sme vsak čas vsakdo vpogledati in iz njega tudi delati izpiske. Ta nova določba je jako važna, ker posamezne politične stranke se morajo vsak čas poučiti o številu in razmerju volilcev v dotični občini.

Kdaj se pritoži? Pritožba ali reklamacije se vlagajo pri županstvu ali tudi pri glavarstvu tekom štirinajstih dni od dneva, ko je bilo v občini razglašeno, da je imenik razporejen. V slučaju pa, da je vpisana v imenik oseba, ki je izgubila avstrijsko državljanstvo, ali iz drugih gori naštetih razlogov, nima volilne pravice, jo mora okr. glavarstvo še 24 ur pred volitvijo črtati iz imenika in to naznaniti županu, da popravi tudi svoj imenik. Župan sam po preteku reklamacijske dobe ne sme popravljati imenika. Vse pri-

tožbe ali reklamacije mora župan najpozneje v treh dneh naznaniti glavarstvu od katerega dobiva navodila. Če okrajno glavarstvo zavrne pritožbo, se sme v treh dneh napraviti priziv na deželno vlado. Proti odloku deželne vlade ni dovoljen priziv.

Kaj dobi vsak volilec? Vsak volilec, ki je vpisan v imenik, dobi od okrajnega glavarstva izkaznico ali legitimacijo in glasovnico. Na izkaznici je tekoča številka iz volilnega imenika, ime in stanovanje volilca, kraj dan in ura volitve.

Glasovnica mora imeti uradni pečat z opombo, da je glasovnica neveljavna, ako nima uradnega pečata.

Glasovnice in izkaznice dostavi glavarstvo volilecem na dom po županstvu ali po pošti. Če bi se izgubila glasovnica ali izkaznica, more volilec drugo dobiti pri županstvu ali pri glavarstvu, na dan volitve pa pri volilnem komisarju.

Ako se volilecem niso mogle dostaviti izkaznice in glasovnice vsaj 24 ur pred volitvijo, se more volilecem javno razglasiti, kje se dobe še pred volitvijo.

Posebno je treba paziti na izkaznice. Kdor nima izkaznice na dan volitve, ne more voliti. Pač pa more še na volišču dobiti glasovnico od volilnega komisarja.

Tudi za morebitne ožje volitve veljajo le uradno izdane izkaznice in glasovnice.

Kako se glasuje? Vsak volilec stopi pred komisijo ter najprvo izroči izkaznico predsedniku. Ta glasno prebere ime volilca, nato pa prevzame glasovnico in jo vrže v posodo neodprto, kakor mu jo je podal volilec, da nihče ne more čitati na glasovnici zapisanega imena.

Ko je volilec oddal glasovnico, zabeleži se to v volilnem imeniku v posebnem razpredelku, v glasovniku pa se vpiše ime volilca.

Volitev se začne in konča ob določeni uri. Tisti volilci pa, ki niso prišli na volišče, še preden je pretekla določena ura, se ne smejo izključiti od glasovanja; isto velja za volilce, ki čakajo v čakalnici, ki jo določi komisija, ali pa neposredno pred voliščem.

Agitacija prepovedana. Med volitvijo je strogo prepovedana vsaka agitacija v volilnem prostoru, v poslopju, pa tudi v bližnji okolici poslopja. To bližnjo okolico določi glavarstvo.

Kako se konča volitev? Ko je volitev končana, kar mora naznaniti predsednik, se prične štetje glasov ali skrutinji. To štetje glasov je tajno. V prostoru smejo biti le komisija, komisar, zapisnikar in oni zaupniki strank, ki jih je določilo glavarstvo.

Predno se prične šteti glasovi, mora predsednik premešati glasovnice v posodi. Nato en član komisije razgane vsako glasovnico posebej in izroči predsedniku, ki jo glasno prečita in pokaže tudi drugim članom komisije. Dva člana komisije pišeta vsak v svoj glasovni vpisnik glasove kandidatov. Končno podpišejo vsi zapisnik, ki se z vsemi volilnimi spisi zapečati ter izroči komisarju, ta ga pa pošlje komisarju glavne komisije.

Odprto pismo slovenskega kmeta Franceta Agreža v Pišecah.

Sl. uredništvo «Domovine» v Celju!

Skoraj vsa leta, odkar izhaja vaš list sem bil njegov naročnik in agitator. Po-tezal sem se za vas in obsojal nemir in ne-potrebno napadanje proti vam, od strani «Slov. Gospodarja». Strogo sem obsojal ne-kdaj zavrtno odstavljenje že postavljenega kandidata Drag. Hribarja.

Vse to, ker sem bil trdno prepričan, da se borite z veliko požrtvovalnostjo, vztraj-nostjo in brezobzirnostjo proti našim smrtnim političnim sovražnikom; pri tem pa da hodite srednjo pot, katera je najuspešnejša.

Bili so to zlati časi za nas štajerske Slovence!

Ta blagodejni mir in kreпки razvoj nas Slovencev je pa hudič v peklju težko videl in v svoji, njemu lastni zavisti dalje več ni mogel trpeti.

Vstali so na političnem polju dr. Ku-kovec, dr. Božič in drugi koncipijenti ter so vstvarili novo stranko. Razburili in razbegali so narod, razdrli so blagodejni mir in med rodoljubi in političnimi sotrudniki na Šta-jerskem.

Zakaj so to storili? Odgovor, kakor se kaže, je lahek. Večina naš kmetov se je lani proti tem ljudem hudo pregrešila, ker jih nismo vprašali, če smemo voliti za po-slanca sposobnega in delavnega moža v osebi g. dr. Korošča, proti sicer poštemu in krščanskemu, pa za poslanstvo premalo učenemu g. Rebeku.

Da je ta odgovor pravi, kaže več zna-menj, med njimi dejstvo, da imenuje narodna stranka v svojem glasilu, to izvolitev na-ravnost nesrečo. Zakaj bi bila ta izvolitev nesreča, tega seveda ta nova stranka ne ve povedati.

— Dobro, za večnim! Ti veš, da je bil dober in blag in meni je znano, da ne moreš vse žive dni družega ljubiti.

— Nikdar, zaječi devojka.

— Ali ko bi mogel govoriti tvoj mi-ljenec, ki gleda zdaj z nebes na naju, rekel bi ti gotovo: Poslušaj majko!

— In kaj zahtevate od mene? odpre devojka oči.

— Da svojo večno ljubav, spregovori gospa Konjska, ki je do zdaj molče stala za Sofijinim stolom, — postaviš na vzvišen, blagoslovljen žrtvenik,

— Ne razumem.

— Da se omožiš, poseže Anka v be-sedo.

— S kom? vpraša devojka zamolklim glasom.

— Z Gabrielom Tahi, odvrne Uršula mirno.

— Z Ga, s krvnikovim sinom, z sinom zločinca? plane Sofija kviško blede na smrt, — ste li zblaznele?

— Da, s Tahovim sinom, odvrne Anka naglo.

— Jaz, da naj postanem robkinja nez-nanemu, neljubljenemu možu, kojega oče je smrtni sovražnik mojemu rodu?

— Da! odvrne Anka.

— Nikdar! Nikdar! odmahne Sofija z roko.

— Veš li sestra, povpraša Anka, koliko je solznih noči prebedela tvoja majka zaradi Tahovega nasilstva?

— Vem.

— Veš li sestra, koliko je pretrpel ne-srečen narod pod Tahijom, pod trinogom in koliko solz si prelila ti za ta narod?

— Vem.

— Hočeš li, da se ti majka zopet veselo nasmeji na svojem posestvu, v svojih do-maćih prostorih?

— Hočem, na mojo dušo!

— Hočeš li, da se otrese izmučeni narod krvnikovih verig, da usahnejo tvoje solze, da te blagoslavlja tisočero nesrečnih mater, žena, otrok in starcev?

— Hočeš li Sofija?

— Hočem, ali kako? odvrne devojka, z velikim začudenjem.

— Uдай se, omoži se z Gabrielom Tahi! Ko hitro se to zgodi, zapustil bo stari krvnik te kraje, izročil bo tvoji materi vsa posestva in pri njej boš prebivala in veselo živela s svojim možem. Od te žrtve odvisna je naša rešitev.

Dalje smo se proti gotovim gospodom pregrešili, ko jih zopet nismo prosili dovoljenja, če smemo voliti za poslanstvo sposobnega g. dr. Jankoviča, proti, za to službo nesposobnemu B. Kuneju.

Torej radi te naše samovoljnosti so nastopili gotovi gospodje, porodili novo stranko, misleč, da bodo dobili na svojo stran maso kmetkega ljudstva. Da bi svoj namen dosegli, so začeli z udrihanjem po vseh dosedajnih rodoljubih, kakor da niso vsi skup za narod nič storili! Pa poglejmo nekoliko, kako je stal naš narod, naš jezik glede pravic in razvoja pred 50 leti, ko še teh gospodov krog nove stranke na svetu ni bilo, in kako stoji danes, ko so ti ljudje šele živeti začeli. Koliko so storili, trpeli, žrtvovali moči, učenost, gmotno svoje stanje in premoženje, naši rodoljubi, da so spravili naš narod na to stališče, na katerem se danes nahaja.

Pa vsi ti rodoljubi niso po mnenju teh ljudi za narod nič storili. Ti ljudje ne priznajo nikomur, kateri se noče k njim pridružiti. V svojem glasilu črnijo zdaj tega, zdaj onega političnega sotrudnika, posebno pa naše poslance, samo da bi nas kmete bolj zbegali in na svojo stran dobili.

Da bi nas kmete odvrnili od naših poslancev, katere smo lani izvolili brez dovoljenja teh gospodov krog nove stranke, črnijo jih v svojem glasilu. Vsak nekoristen, četudi le namišljeno nekoristen sklep v državnem zboru devajo na rovaž naših poslancev.

Nova stranka sicer svojega namena ne bo dosegla, zato bomo poskrbeli mi kmetje, žalibog naredila bo vendar med Slovenci in med narodom neizmerno veliko škodo!

Vsak treznomislec Slovenec, vsak rodoljub bi se zjokal za svoj narod, ko bi to kaj pomagalo, ko vidi, kolika nesreča bo prizadjana našemu narodu! (Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Artič. V četrtek pred cvetno nedeljo, t. j. 21. marca je v Artičah sejem. Štiri artički sejmi so bili kupljeni leta 1863. Bili so spočetka jako dobro obiskani, toda v teku zadnjih desetletij so prišli vsled malomarnosti domačinov pod nič. Kupili so jih naši očetje. Občinska blagajna namreč ni imela potrebnega denarja na razpolago, zato so posegli gospodarji artičke okolice v svoj žep ter zložili zahtevano vsoto skupaj, katera se

je dne 15. oktobra 1863 c. kr. davkarji v Brežicah plačala za dovoljenje sejmov z živino in blagom. — Zapisnik dotičnih gospodarjev je še shranjen. — Artičani! Ni le nevhvaležno, da koristne naredbe, ki so jih očetje s požrtvovalnostjo uvedli, njih sinovi zanikerno opuščajo, zlasti sejmove, ki naj bi bili občini v znatno pomoč? Sejmi namreč se vršijo, da se obilno prodajalcev in kupcev shaja, da z živino in blagom tržijo, rado vedneži pa oči pasejo in tako marsikatero kronco v okolici kakor v občini pustijo. To je brezdvomno občinarjem v blagor. Zato je želeti, da bi se tudi v Artičah sejmi zboljšali. To pa se bode zgodilo, če bodo domačini svojo dolžnost storili. Pripeljite pred vsem vi gospodarji živino na sejmišče in uplivajte na sosede, da jo priženo. Saj ste za vse dobro vneti, zato se se tudi za sejem pobrigajte. Več ko bodo sejmovi dobička dali, manjše bodo lahko občinske doklade, ki pred vsem vaše žepe zračijo. Zato se bode vsak artički gospodar, ki bode kako živinče na sejmišče postavil, v prihodnji «Posavski Straži» imenoma navedel, da se bode videlo, kateremu je kaj na občnem blagru ležeče. Vas narodni trgovci in obrtniki v Brežicah, kakor v okolici pa tudi vljudo vabimo na sejem, da nudite strankam, letnemu času primerno robo. Vi nas kličete z geslom: «Svoji k svojim!» Dobro! Artičani se ga hočemo držati, dokler nam boste z dobro robo in primerno ceno postregli. Da bode to geslo popolnejše, kličemo tudi mi vas, da pridite k nam, da pokažete, da tudi vi, ne samo naš denar, ampak tudi nas radi imate, ter nam pomagajte s svojo trgovino sejem oživeti in povzdigniti. In vi kupci, daljni in bližnji, ne pozabite na cveten četrtek. Živine bo različne, klavne in rejne, krav in volov, samcev in parov, štirinogate in dvorogate. Le prinesite seboj polne mošnje zlata in srebra, bankovcev in drobiža, v Artičah bo vse prav prišlo. Tudi za postrežbo se bode skrbelo, da lačni in žejni ne boste. Pekli se bodo janci, purani, petlini zaklani, race in gosi, če ne v Artičah vsi, pa dol v Zagrebu. Kapljico imamo pa tako, da še v Brežicah ni enake. To bode sejem, kakoršnega ni blizo in daleč.

Več artičanov.

Iz Šent Lenarta v Slov. gor. Dne 17. t. m. se je vršilo pri nas ogromno obiskano zborovanje radi pridobitve nove železnice Feldbach — Purkla — Št. Lenart — Ptuj, pri katerem je bilo navzočih čez 500 interesentov. Došli so tudi gg. namestniki svetnik Marius grof Attems, državni poslanec Vin-

cencij Malik in mnogoštevilna zastopstva skoro vseh občin, mimo katerih naj bi peljala nova železnica. Tukajšnji župan g. Josip Sedminek otvori zborovanje, pozdravi vse navzoče ter prebere došle dopise in brzojavke, med drugimi državnega poslanca dvornega svetnika dr. Ploja, potem Wastiana Rodiča, dr. Korošca, dežel. poslanca Rožkarja, mestne občine Ptuj in Brežice, kateri vsi opravičijo svojo odsotnost in obljubujejo najizdatnejšo podporo izvršitvi tega načrta. Predsednikom se izvoli soglasno g. sod. svetn. dr. Kronvogel. Le-ta pozdravi še enkrat prav prisrčno vse došlece ter poda spored zborovanju. Kot prvi oglasi se k besedi g. namestniški svetnik M. grof Attems. Govornik pripozna potrebo in primernost tega železniškega načrta ter slovesno obljubi, da bo vlada storila kar bo le možno, ker uvideva velepomembnost ravno te proge. Slično se izrazi državnozborni kandidat Vincencij Malik, kateri se zaveže za slučaj, da bi imel za ta okraj voljen biti, z vso silo na to delati, da postane to vprašanje aktualno in da mu pomore čim preje do uresničenja. Gosp. Rudolf Schiefer, učitelj iz Apač, obrazloži v dovtipnih in prijazno sprejetih besedah zgodovino te železnice ter zahteva ne samo to progo, katero bi morali itak že pred 50 leti dobiti, ampak nadaljevanje te proge čez Brežice v Raguzo, to je do Adrije. Le tako bo procvelo naše gospodarstvo, bo prišla do zasluženega slavlja naša lepa zelena Spod. Štajerska. Župan iz Feldbacha, g. Schar in g. Taler izjavita v imenu zastopane občine, da bode ta projekt kar najbolj mogoče podpirala. Tukajšnji zdravnik dr. Benesch pa dokaže z neovrgljivimi podatki, da ima ta proga večjo eksistenčno pravico, kakor ona, katero zahtevajo Radgončani. Ker le-ta bi koristila pred vsem Madžarom, dočim bi naša proga hasnila našim bogatim Slovenskim goricam. Nadalje pa povdari tudi to — kar je gotovo važno — da bi proga Feldbach — Purkla — Št. Lenart — Ptuj predvsem ugajala tudi vojnemu ministrstvu, ker ustreza vsem stratezičnim zahtevam. Nato pa se simpatično pozdravljen vzdigne naš g. notar Fran Stupica ter z navdušenimi besedami in jednatimi potezami naslika koristi nove, težko zapričakovane železnice, kakor jih bo morala donášati tudi slovenskemu kmetu. Med burnim odobravanjem prebere nato resolucijo ki poudarja potrebo in primernost proge Feldbach — Purkla — Št. Lenart — Ptuj, njeno velevažnost ter v Ptuj ob priliki tamošnjega železniškega zborovanja voljeni železniški odbor pozivlja, da se izreče edino le za to progo in napne vse sile, da se doseže. Vdanostna brzojavka sestavi se za železniškega ministra, pozdravi se pošljejo občini Brežice, katera je bila za držana. Na to pa zaključijo srčno zahvaljujoč došlece za mnogobrojen pohod predsednik zborovanja.

Domače novice.

Naročniki! Opozarjamo p. n. naročnike, da pošiljajo naročnino naravnost na upravnništvo «Posavske Straže» v Brežice ali pa na upravnništvo v Krško; nihče drugi ni upravičen pobirati naročnine. — Kakor posnemamo iz reklamacij, se ponekod list zelo neredno dostavlja; tega ni krivo upravnništvo, ampak dotične pošte ali pa ne-

Molče stoji Sofija s povešeno glavo sred sobe.

— Ti omahuješ? ne verjameš? nadleguje jo Anka dalje, dobro, prepričala se boš takoj.

Jadrno odpre gospa Konjska vrata do bližnje sobe in zakliče glasno:

— Vstopite gospoda!

Na vratih se pokažeta Štefko Gregorjanec in Kašpar Alapič.

— Kdo vas pošilja sem, plemeniti gospod? vpraša Anka.

— Franjo Tahi, odvrne grbavec.

— In po kakšnem poslu?

— Javim naj, da se je Tahi odločil za odškodnino gospej Uršuli povrniti vsa posestva in takoj zapustiti ta kraj, ko hitro da gospodična Sofija Heningova svojo roko gospodiču Gabrielu Tahi.

— Si li slišala, sestra, reče Anka, ali še omahuješ?

— Udaj se Sofija v korist matere, pomni Štefko.

— Sofija, hčerka moja, krične Uršula, ali me res več ne ljubiš?

Devojka položi roko na srce, plaho gleda predse, skimava z glavo in se spusti naposled v grozen jok.

— Da! Da! Da! srce ste mi zastrupili, evoga, zgarite ga še. Udam se krvnikovemu sinu, žrtvujem se za nesrečen narod. Vzemite me! Ubijte me! Omožim se, a zdaj pa odnehajte — odnehajte za božjo voljo, in devotka odleti obupana proti vratam. Tu se sreča s sestro Marto. (Dalje prih.)

točnost nam naznanjenih naslovov. Naznajte vedno svoj naslov kolikor mogoče natančno.

Naročnikom! Vsled popolnoma pasivnega, celo sovražnega postopanja posameznih pristašev «narodne stranke» proti našemu listu, čegar radikalna, toda nadstrankarska pisava ni ugajala nekaterim strankarjem. Zato ide od sedaj naprej naš list svojo pot; ostane narodno-radikalno glasilo kot je bil, svoje politične smeri pa si ne bode dal predpisovati od ljudi, ki za naš list dosedaj še s prstom niso ganili. Komur soustanoviteljev naš list več ne ugaja, vrne se mu vplačana naročnina po odbitku svote, ki odpada za čas do 17. svečana 1907.

Brežiški živinozdravnik g. Adolf Fischer se je zopet odlikoval. Neki svinjski trgovec iz Župelevca ali Slogonskega, ki čuje na ime Požar, silil se je na kolodvoru z živinozdravnikom nemški govoriti; ta seveda čudne mešanice ni razumel. Pristopil je kmet Zajc iz Starevasi na Bizeljskem ter opozoril Požarja naj le slovenski govori, češ, da živinozdravnik tudi slovenski ume. To pa je tako razkačilo tega velegermana židovskega pokoljenja, da je začel Zajcu groziti s tožbo. Kmetje, govorite s tem živinozdravnikom le slovenski; vsako njegovo predrznost naznanite «Posavski Straži». Vsa čast Zajcu; naj ima mnogo poslenalcev, potem pa bodo ti cesarski gospodje kmalu slovenski kramljali.

Nemški odvetnik v Brežicah spreobrnjen se je v slovenskega jezikoslovca. V listinah, ki se sestavljajo slovenskim kmetom v njegovi pisarni, imenuje vžitkarja-izjemnika, vžitkarico-izjemnico, prevžitek-izgovor, kupovalko prekrstil je pa v «kupčico». Krasna novoslovenščina, kajne? Slovenski pisatelji! ne trudite se dalje «jezik očistiti peg» — to skrb prevzame za naprej nemška odvetniška pisarna v Brežicah. —

Vimpolšek Anton je po poklicu kolar in ker prebiva v Brežicah je tudi trd Nemec, samo govoriti ne zna nemški. Mož je zelo nervozne narave, posebno piko ima na slovenske obrtnike, ki se polagoma naseljujejo v Brežicah, najbolj se boji slovenskega kolarja, ki se kmalo naseli pri nas. V svoji razburjenosti preobrne večkrat kakega kozla. Pred kratkim se mu je pripetilo, da je iz gole jeze nad reklamo, ki se v javnosti dela za slovenske obrtnike, psoval nekega Slovenca z besedo, ki je povzeta po imenu neke male šesteronožne živalice, katera je nemara tudi v Vimpolšekovi hiši poznana. Za to korajžo zaslužil si je 20 svetlih kron in še nekaj povrh. Páne Vimpolšek, pamet, pamet in mirno kri!

Slovenska kmečka zveza priredi javni ljudski shod v nedeljo dne 3. marca 1907, ob 3. uri popoldne pri g. Janezu Starklu ml. s sledečim dnevnim redom: 1) gospodarski program kmečke zveze, govori g. deželni poslanec Janez Roškar, načelnik kmečke zveze ali njegov namestnik, 2) politični program kmečke zveze, govori g. dr. Ivan Benkovič, 3) ustanovitev okrajnega odbora kmečke zveze, 4) razgovor o državnozborskih voltvah, 5) slučajnosti. Posavski kmetje, pridite v obilnem številu! Pokažite s svojo udeležbo, da so vam mar vaše koristi. — V isti uri je shod zaupnikov takozvane «narodne stranke» v Sevnici pri Simončiču.

Postopanje „Domovine“ označuje dejstvo, da se brani priobčiti po vsem nepole-

mična pojasnila dr. Ivana Benkoviča o brežiškem shodu. Tudi prav.

„Pristopite vsi h kmečki zvezi!“ Tako je svoj čas «Narodni List» pozival svoje privržence. Ker pa kmečka zveza sedaj ne pleše, kakor «N. L.» zvižga, bljuje ogenj in žveplo na kmečko zvezo; dr. Ivana Benkoviču ter prof. dr. Vrstovšku očita neakademsko obnašanje, ker sta pristopila h kmečki zvezi. O, ti ljuba nedoslednost in zaslepljenost!

Zahvalo agitatorjem „narodne stranke“ gg. dr. Strašku, M. Balonu in Jošefu Petrišču prinaša zadnji «Narodni List»; mi pa se zahvaljujemo vsem zborovalcem kmečke zveze za njih požrtvovalnost; kmečka zveza ne potrebuje šele priganjačev!

Brežiški dopisnik „Narodnega Lista“ očita dr. Benkoviču, da sprejema nemške dopise. Misli si pač: Le hitro obrekujmo, menda vendar nekaj ostane. Toda laž ima kratke noge. Isti dan je «Pos. Straža» prinesla vspeh jezikovne pritožbe, katero je ravno dr. Benkovič napravil na finančno deželno ravnateljstvo; to je izdalo odlok in ukazalo svojim podrejenim oblastim, med katere spada tudi katastralni urad, da je vsem slovenskim strankam izdajati samo slevenski izpolnjene tiskovine, če tudi imajo razun slovenskega tudi nemški predtisk. Tako je, dragi dopisnik «N. L.»; mi bi radi tega poštenjakoviča spoznali; tisti dopisnik najbrže še pojma nima o jezikovnem boju, seveda pa mora svoje strupeno pero brusiti nad možmi, ki so v narodnem boju čisti kot zlato in trdi kot jeklo. Le radovedni smo, koliko jezikovnih bojev je izvojeval tisti dopisnik! Fej, takim obrekovalcem!

Dr. Benkovič — steber duhovniške stranke, ta priimek je najnovejše orožje narodne stranke zoper narodno-radikalnega dr. Benkoviča. Mi sploh ne poznamo duhovniške stranke; poznamo le narodno stranko in slov. kmečko zvezo. Zakaj pa se narodna stranka ne imenuje liberalna? Zakaj pa ne s pravim imenom na dan? Gospodom okrog «Narodnega Lista» je menda neljubo, da se je dr. Benkovič tako odločno postavil na stališče kmečke zveze; zato pa ga je treba obrekovati, češ, vedno nekaj obvisi. Dr. Benkovič si je dosedaj vedno varoval svoje samostojno politično mišljenje in si ga bode ohranil; saj tudi lahko izven narodne stranke zveličan postane; njemu ni treba k gospodom v Celje hodit po politične principe, kot drugi nesamostojneži in slabotneži. Ako obenem podpira težnje slov. kmečke zveze, radi tega še ni steber duhovniške stranke. Saj točko 8. iz pravil kmečke zveze o namenu društva, ki se glasi: «Braniti in utrjevati krščanski duh v kmečkem stanu», to točko menda podpiše tudi vsak «narodnjak». Saj tudi narodna stranka vedno povdarja, da ni nasprotna veri in duhovnikom in je tudi duhovnike vabila k sebi. Kakor rečeno: besede so povsem iste, le namen je drugačen. Kmečka zveza hoče svoj program tudi v tej točki resnično izvrševati, narodna stranka pa ne sme veri nasprotovati. Sedaj pa vemo, zakaj «Nar. List» imenuje dr. Benkoviča steber duhovniške stranke!

„Kaj boste dohtarja poslušali?“ to je tudi orožje pristašev narodne stranke zoper dr. Benkoviča. Le počasi! Dr. Benkovič je edini odvetnik na Štajerskem, ki se je odkrito in brez strahu zavzel za smešno zvezo; narodna stranka pa ima v vodstvu kar tri

koncipijente gg. dr. Kukoveca, dr. Božiča, dr. Stikerja, dalje dr. Karlovška, Potem pa si g. dr. Kukovec drzne kričati «kmet dr. Benkovič!» Ostanimo le pri resnici, ki je hčerka božja! Vsekako pa je g. dr. Kukovec bolj vsestranski; on ni samo kmet dr. Kukovec, ampak tudi obrtnik dr. Kukovec, trgovec dr. Kukovec, delavec dr. Kukovec, učitelj dr. Kukovec itd.

„Vsem stanovom se ne more pomagati!“ tako je rekel sodrug Etbin Kristan, kandidat socijalno-demokratske stranke, na shodu v Ljubljani, dne 17. t. m.; povdarjal je, da je hinavščina, če kdo, enako pomoč obljubuje producentu in konzumentu, kmetu in delavcu, podjetniku in delavcu itd. Isti dan pa je dr. Božič na shodu nar. stranke v Brežicah klical, da kmečko zvezo pretirano povzdiguje kmečki stan. In narodna stranka se pogaja s socijalno-demokratsko stranko radi kompromisa pri prihodnjih volitvah; saj vodja trboveljskih socialistov je bil v tej zadevi že parkrat v Celju.

Častnim občanom je imenovala občina Sela deželnosodnega svetnika, gosp. Josipa Sitterja za požrtvovalne njegove zasluge. Za to mu kličemo:

Za Vaše zasluge, kar ste jih storili,
Da bi Vaše plačilo v nebesih dobili,
In trikratno «živio» kličemo mi,
Selski občani iz srca Vam vsi!

Luteranci — odpadniki od katoliške cerkve v Brežicah so gg.: dr. Josip Oswatitsch, c. kr. sodni adjunkt, Rihard Kniewasser, urar in Emanuel Martini, c. kr. nad-geometer. Ti so pred par leti odpadli od katoliške cerkve iz sovraštva do pode-dovane vere. Sledilo bi jim še več brežiških nemškutarjev á la Matheis (ki svoje hčere luteranom v zakon daje), Schniderschitsch in drugi, a jim je še ljubši slovenski kruhek, nego luteranska — nemška vera.

Za Brežice se iščejo obrtniki: kolar, urar, kovač. Pričakovati imajo dober zaslužek. Prosimo za ponatis!

Brežičani — Slovenci! G. M. Krieger, steklar in pleskar v Krškem se priporoča p. n. slav. občinstvu za vsa v njegovo stroko spadajoča dela. V Brežicah ga pozna že marsikateri in pride v Brežice brezplačno v slučaju, da ga kdo rabi.

Krške novice.

Avtomobilna vožnja Krško-Novomesto. Dne 27. t. m. so se zbrali pri c. kr. okr. glavarstvu v Krškem župani in svetovalci občin Krško, Cerklje, Kostanjevica in Št. Jernej, kjer jim je zastopnik c. kr. poštnega ravnateljstva v Trstu dal vsa potrebna pojasnila glede avtomobilne vožnje Krško-Novomesto. Avtomobil bi vozil dvakrat na vsako stran; prostora bi bilo za 20 oseb in vsaka oseba bi imela pravico do 15 kg proste prtljage ter bi še vsaka oseba lahko vzela seboj proti plačilu prtljage do 50 kg. Vožnja bi stala 6 do 8 vin. za osebo od km., tako n. pr. Krško-Novomesto K 2:40 do K 3:20. Nabaviti bi bilo treba 3 avtomobile vsak po 20.000 K. Vsi stroški za amortizacijo in za promet bi bili pokriti, ako bi se povprečno z vsakim avtomobilom vozile vsaj 4 osebe. Sestavil se je nato zapisnik, v katerem se je enoglasno odobril vpeljavo avtomobila Krško-Novomesto ter se prosi poštno ravnateljstvo, da vodi daljine posvetovanje potom deželnega odbora s cestnimi odbori.

Knjigovodstveni tečaj za mojstre na tuk. meščanski šoli je dovolila trg. in obrt. zbornica za Kranjsko. Pouk se vrši vsako nedeljo od 1. do 4. ure pop. v risarski dvorani meščanske šole in bo trajal do konca aprila. Poučuje ravnatelj g. dr. Romih. Tečaj ima podporo od ministrstva.

Telovadno društvo „Sokol“ v Krškem je imelo dne 24. t. m. svoj II. redni občni zbor. Starosta brat Vinko Žener konstatira ob navzočnosti 28 članov sklepčnost ter preide po daljšem govoru na navzoče k dnevnemu redu in imenuje zapisnikarja. Nato poda besedo bratu tajniku. Tajnik br. Jan. Staré poroča, da je imelo društvo ob ustanovitvi 91 članov; pristopilo jih je 24, a izstopilo 22, šteje tedaj društvo 93 članov, med temi 25 izvršujočih in 68 podpornih. Dne 15. avg. se je vršila v Leskovcu ljudska veselica v prid «Sokolu», katere uspeh je bil v vsakem oziru povoljen. Čistega dobička je bilo 294 K 98 v. Gdč. Wirgler pa je pri tej priliki nabrala še prostovoljnih prispevkov 30 K, za kar se izreče najtoplejša zahvala. — Odbor je imel 6 sej. Ker ni imelo društvo izvežbanega vaditelja je naprosilo celjskega in brežiškega «Sokola» za vaditelja, na kar je brat Holy iz Brežic prevzel nalogo naše brate sokole vaditi v telovadbi, in sicer je prihajal vsaki drug teden; za to se mu izreče zahvala. Društvo je pristopilo v sokolsko zvezo. Mesečnina podpornih članov se je znižala od 1 K na 50 v. Dalje se je na mesto odišlega br. Prezeljna izvolil blagajnikom br. Kerin, kar se naknadno odobri. Dne 31. dec. 1906 je priredilo društvo v zvezi s čitalnico Silvestrov večer. Čistega dobička je bilo K 37.09. Nato dobi besedo br. blagajnik. Blagajnik brat Kerin poroča o podrobnem računu, iz katerega posnemamo, da je imelo društvo K 664.87 dohodkov in K 655.10 izdatkov, toraj prebitka K 9.77, kojemu se prišteje inventar v vrednosti K 448.80, je toraj vsega premoženja K 457.57, odštevši posojilo mestne posojilnice K 100.—, ostane še premoženja K 357.57. Nato se je vršila volitev novega odbora. Ker je prejšnji brat starosta omenil, da sploh ne prevzame nobenega mesta v odboru in to vsled gotovih vzrokov, je bil izvoljen starostom br. Karol Humek, podstarostom br. H. Štancer, načelnikom br. Fran Marinček. Volitev odbora se je konstatiralo sledeče: tajnik br. J. Staré, blagajnik br. Fran Kerin, gospodar br. Leopold Levstik. Odborniki: br. Fran Bahč (Videm), br. Ivan Levičar (Cesta), br. Fr. Antolič. Namestniki: br. Ivan Grubič, br. Niko Jerbič, br. Anton Omerzu. Računskim pregledovalcem se volita br. A. Sever in br. Vik. Auman. Odposlancem na občni zbor S. S. Z. sta bila voljena br. A. Sever in br. Iv. Treber. — Brat Humek poroča o prihodnjem vse-sokolskem zletu v Pragi, kateri se vrši v dneh 28., 29. in 30. junija ter 1. in 2. julija t. l. ter apelira za navzoče za ustanovitev fonda za ta zlet. Se odobri. — Br. dr. Pučko je daroval društvu 30 K, br. Fr. Jenko pa novo sokolsko obleko. Se jima izreče zahvala. — Ker se nihče več ne oglasi k besedi, se br. starosta zahvali navzočim za obilno udeležbo ter zaključi občni zbor.

Nov kandidat. G. Janko Staré, c. kr. davčni adjunkt v Krškem kandidira za drž. zbor krškega, kostanjeviškega, mokronoškega in trebanjskega okraja na sledeči program: Geslo: zboljšati gmotno stanje.

1. Država naj da malim posestnikom brezobrestna posojila za 15 let. Pokritje: država naj prevzame zavarovalnice.

2. Industrije manjka, vzrok slabih za-služkov. Od pomoč: prepoved uvoza iz tujih držav, dalje je z industriji na Češkem stopiti v dogovor.

3. Da se znižajo občinske doklade, naj občine dobijo izključno pravico imeti posojilnice, vse neobčinske naj se odpravijo.

4. Da se deželne doklade znižajo, naj dežela prevzame monopol na papir, šibice in notarijati naj pridejo v deželno upravo.

5. Da se okrajne doklade odpravijo, naj država prevzame šole, vse ceste, mostove itd. v svojo upravo.

Pokritje stroškov pod točko 7. 8. in 6.

6. Upelje naj se davek na luksuz.

7. Konventiranje državnega dolga v $3\frac{1}{2}$ ali 3% posojila.

8. Vojakom 2. ali 3. službenega leta izvzemši konjenikom naj se da dopust za čas od 1. aprila do 30. septembra vsakega leta v namen, da kmetovalcu pri delu pomagajo. Orožne vaje naj se ali odpravijo, ali pa prelože na zimo. S tem bi se milijone prihranilo (točka 5.)

9. Zboljšanje plač učiteljem in nižjim uradnikom. Pokritje: monopol na pivo in žganje.

10. Enaka, splošna in direktna volilna pravica za deželni zbor in občinski odbor.

11. Za uradnike in sploh vse uslužbenice: službena pragmatika.

12. V verske zadeve se ne vmešavam, v narodnih zadevah se pridružim v slovensko korist.

13. Vsaka nadalnja želja se vpoštevaj!

Celih 13, reci: trinajst lepo razvrščenih točk, polnih sladkih obljub nam obeta izpolniti g. Staré, če bo (?) izvoljen.

Nov vlak na progi Zidan most-Zagreb. Kakor smo že zadnjič omenili, se uvede s 1. majem nov vlak na progi Zidan most-Zagreb, ki bo odšel iz postaje Zidan most ob 8. uri zvečer ter bo imel zvezo z vlaki, ki pridejo iz Ljubljane na Zidan most ob 8. uri zvečer in iz Maribora ob 6 uri 77 min. zvečer.

Prejeli smo in objavljamo: «Slov. Narod» je posnel po «Slovincu», da se je pri županskem shodu v Krškem zabavljalo proti dr. Tavčarju. Iz popolnoma zanesljivega vira smo poizvedeli, da je ta vest neosnovana.

* * *

Strokovna predavanja o vinarstvu. C. kr. vinarsko nadzorstvo za Kranjsko priredi tekom meseca marca t. l. predavanja o novem vinogradstvu, združena s praktičnim razkazovanjem spomladne režnje, cepljenja trt itd. Predavata c. kr. vin. nadzornik gosp. B. Skalicky in vin. asist. gosp. V. Skubec. Zadnji predava v sledečih občinah: 1. marca dop. v Trebelnem, 3. marca dop. na Dvoru pri Žužemberku, 4. marca pop. na Bučki, 5. marca dop. na Studencu, pop. pa na Raki itd. Predavanja se vrše, kjer je le to mogoče, v šolskih prostorih, praktična razkazovanja pa v vinogradih, ozir. trtnicah.

Naglo smrt je storil 62 letni kajzar Jožef Dolenšek iz Ravnika obč. Št. Rupert. Našli so ga dne 23. t. m. na klopi pri peči ležečega mrtvega.

Brzjavno postajo dobe pri Sv. Križu pri Kostanjevici.

Nesreča v gozdu. 56 letni posetnik Janez Urbanč iz Gršeče vasi je 27. t. m. z več delavci hraste podiral v gozdu, pri tem pa je tako neprividno ravnal, da je ogromni hrast nanj padel in ga popolnoma zmečkal.

20 kron nagrade je dobil J. Šepec iz Martinjevsi pri Mokronogu, ker je dne 9. t. m. potegnil iz struge omoženo Marijo Sitar ter jo tako rešil gotove smrti.

Zadruga rokodelcev in obrtnikov v Mokronogu ima svoj redni občni zbor dne 3. marca t. l. ob 2 uri popoldne v gostilni «pri Lipi».

Po svetu.

Čujte in strmite! Nemški društvi «Südmarka» in «Schulferajn» sta imeli v sredo, dne 20. t. m. v Gradcu javno zborovanje, pri katerem je govoril tudi «Südmärkin» potovalni učitelj Hoyer, ki je priznal da hočejo Nemci germanizirati Slovence in da pribore nemška obrambena društva nemškemu narodu vse one pozicije, ki so bile nekdanj še nemška last. Navajal je pri tem dosedanje germanizatorične uspehe. L. 1890 so šteli Nemci na Štajerskem 67% vsega prebivalstva. Dalje je poročal tudi statistiko Koroške in omenil, če se bo tako nadaljevalo ponemčevanje, bo Koroška v 80 letih popolnoma nemška! Pravil je, da nemški narod to mora doseči! Istotako, da si mora ugledati pot do Jadranskega morja, ki je «po zgodovini nemško»! Da bi se Nemcem te «idealne sanje» uresničile, naj si le iz glave izbijejo.

Tepen zaljubljenec. V Klečah pri Mohalah na Štajerskem, je prišel 20. t. m. Ivan Petelinšek vasovat pod okno svoje ljubice Cecilije Osterman. To pa sta opazila oče in brat Cecilijin ter sta napadla Petelinška z nožem in gorjačo. Prizadela sta mu pet težkih ran z nožem na glavi in mu narezala jezik. Ranjenca so pripeljali v mari-borsko bolnišnico, napadalca pa imajo že pri okr. sodišču v Slov. Bistrici.

Vlak je skočil s tira dne 26. t. m. pri vходу na južni kolodvor v Beljaku, in sicer ekspresni vlak, ki vozi na progi Cannes-Dunaj. Vzrok je baje, ker ni bil prav postavljen premikalnik. Ranjen ali mrtev ni nihče.

Velika nesreča na morju. Potopila se je ameriška ladja «Larchmont», ki je imela s seboj vse polno potnikov. Najmanj 150 potnikov je našlo smrt v valovih. Mornarji so skrbeli le za svojo rešitev, otroke in ženske so pehali neusmiljeno nazaj v vodo, če se je hotel kdo prijeti rešilnih čolnov. Poleg tega je bil tak mrz, da je voda utopljenec na telesu zmrzovala. — Nesreča se je prigodila vsled tega, ker je zadela ta ladja v neko drugo.

Krvavi dogodki na Ruskem. V Odesi je ves promet ustavljen. V Varšavi je dne 22. t. m. roparska četa, sestojča iz 15 oseb izvršila roparski napad na poštno filijalko v Kruczi ulici. Ubitih je 11 oseb in denar v vrednosti 11.000 rubljev je odnešen. — Iz Petrograda se poroča, da so našli dne 26. t. m. na žel. progi, malo pred prihodom dvornega vlaka s katerim se je pripeljal veliki knez Nikolaj Nikolajevič iz Carskega Sela, malo skrinjo, v kateri je bila s tri in pol kg dinamita napolnjena bomba. Zapazil je to nadsprevodnik dvornih vlakov, ko je pregledoval železniško progo.

Nesreča na morju. Lloydov parnik «Imperatrix», ki je odplul 19. t. m. iz Trsta v Bombay se je potopil blizu otoka Kandije. Utopilo je 40 oseb, med temi 32 Avstrijcev. 20 potnikov in ladijini častniki so se rešili.

Raparski napad na vlak. V bližini Budapesta je dne 30. febr. t. l. napadlo tovorni vlak 30 roparjev. Postrelili so strojevodja in kurjača. Nato so oropali vlak. Nekaj jih že imajo zaprtih.

Svoji k svojim. Po češki zmagi v Budjevicah so Nemci proglasili bojkot češkim obrtnikom, na kar so Čehi oznanili bojkot Nemcem. Po političnem boju se je razvnel gospodarski boj, v katerem so pa zopet Nemci doživeli sijajen poraz, kar priznava celo nemški organ «Budweiser-Zeitung», ki med drugimi beleži, da so delavnice nemških obrtnikov prazne.

Koliko časopisov imamo Slovenci. Slovenci imamo razmeroma jako veliko število časopisov. Kakor je razvidno iz uradnega seznama časopisov, izhaja letos 68 slovenskih časopisov, in sicer 20 političnih, 12 leposlovnih in znanstvenih in 36 strokovnih listov. Čehi imajo 1058, avstr. Poljaki 344, Hrvati 54, Srbi 29 in Slovaki 17 časopisov.

Nesreča. Pri postaji Johnstovu v Združ. državah je skočil ekspresni vlak s tira in padel v spodaj tekočo reko. Ponesrečenih je 50 potnikov.

Svarilo pred izseljevanjem. Ministrstvo za notranje stvari resno svari pred izseljevanjem na Portugalsko, kjer so pridobitne razmere, težavne ter osebe, ki ne znajo deželnega jezika, sploh ne dobe dela. Istotako svari pred izseljevanjem v ameriško državo Texas, kjer so v Green-Monntaisu res našli nekaj zlatih in bakrenih žil, toda špekulacijske družbe so takoj pokupile vsa dotična zemljišča in tudi delavcev je že na mestu toliko, da niti ti ne dobijo vsi dela.

Tatvina. V New-Havenu v Ameriki so nepoznani tatovi ukradli neki gospej diamantov za 30.000 kron.

Domače gospodarstvo.

O varčevanju.

(Konec).

Odrasle ljudi se najlažje pridobi za varčevanje, če se jim označi končni smoter varčevanja, kar je ravno namen raznih oddelkov.

Omogoči naj se varčevanje najmanjših zneskov, v to svrhu služijo poleg pušice hranilne znamke in hranilne karte, katere naj udje načelstva in nadzorništva Rajfajznovke prodajajo redno vsak teden po hišah. Karte naj imajo podobo železničnih kart in sicer za zneske 10, 20, 50 vin. in 1 krono vsaka vrsta druge barve. Še bolj praktične so hranilne znamke, ki se naj kakor pri poštni hranilnici, prilepajo na karton. Vsak mesec enkrat se lahko zamenjajo hranilne znamke ali karte pri blagajni Rajfajznovke, če znaša njih vrednost najmanj 1 krono, za hranilne knjižice. Karte ali znamke se naj v krajih, kjer prevladujejo delavci, prodajajo v soboto zvečer, v drugih krajih v nedeljo popoldan. S tem, da ljudje na domu obiščejo, se mnogi privedo do tega, da si kupi za denar, katerega bi drugače v nedeljo zapravil, hranilnih znamk. Rajfajznovka v Griesheimu na Nemškem je prejela na ta

način l. 1903 hranilnih vlog za 63.773 mark (okrog 75.000 kron)! Priporoča se tudi uredba sprejemanja hranilnih vlog (ustanovitev čebelice) v izobraževalnih društvih, in sicer bi naj v sleherni vasi odbornik ali kak ud sprejemal hranilne vloge! Majhne hranilne vloge se naj ravno tako, če ne višje obrestujejo, kar je v Italiji običajno, kakor velike vloge. V ugodnem gmotnem položaju se nahajajoče posojilnice pospešujejo varčevanje tudi s tem, da vsako leto dajejo iz čistega dobička nagrade onim, ki redno varčujejo ter s tem vplivajo na druge. Kmetijska društva in zadruga naj razdeljujejo nagrade pridnim poslom in delavcem v obliki hranilnih knjižic. Isto se priporoča botrom, ki pa naj določijo, da se hranilne vloge ne morejo pred 20. letom dvigniti; hranilna knjižica postane na ta način veden, tih opominjevalec k varčevanju! V obče se naj gleda na to, da se sprejmejo za hranilne vloge v svrhu dote, v svrhu dobave sredstev za prevzete posestva, začetek obrti, zidanja lastne hiše i. t. d. določbe, da se za gotovo dobo let te hranilne vloge ne morejo vzdigniti.

Nova uredba je prihranjevalna knjižica (Ersparnisbuch); lastnik take knjižice se zaveže vsak teden skoz določeno dobo let natanko določene vsoto vlagati in more isto vzdigniti še le, ko poteče določeno število let. Seveda si mora vsak natanko preračunati, koliko mu je mogoče v vsakem slučaju na teden vlagati in se ne sme za preveliko vsoto zavezati.

Pouk pa je ono sredstvo, ki razširi zanimanje za varčevanje v najširših slojih ljudstva. Ljudstvo naj se poučuje s predavanji v društvih in javnih zborovnih o varčevanju in isti sprejemajo v ljudske knjižnice, lepaki v društvih, javnih lokalih, kakor uradih, gostilnah, trgovinah naj s primernim besedilom opozarja na domačo Rajfajznovko in način sprejemanja ter obrestovanja vlog. Zelo dobro služi v ta namen pregledna tabela, v kateri se predočuje, kako kapital naraste iz redne tedenske vloge 10, 20, 50 vin., 1 K v 1, 2, . . . 10, 20 letih z obrestmi vred! Na Angleškem so upeljali posebne reklamne podobe, ki z živimi barvami slikajo posledice izobražbe, reda, pridnosti in varčnosti na jedni in posledice lenobe, malomarnosti, zapravljivosti in pijančevanja na drugi strani. Zaupanje do Rajfajznovk se pridobi, ako se mesečno ne le v gospodarskih in zadružnih časopisih, ampak tudi v vseh onih časopisih, ki so zelo razširjeni na deželi, osobito v lokalnih listih, poroča o stanju Rajfajznovk, posebno o stanju hranilnih vlog v obče, kakor tudi hranilnih vlog majhnih vlagateljev. Vsak mesec se naj v uradnem prostoru Rajfajznovke, kakor tudi na označilni deski nabije mesečna bilanca, da dobi sleherni človek v okolišju Rajfajznovke pregled o delovanju.

Poleg majhnih vlog ne smemo pozabiti na velike vloge. Premožne posestnike, ki velikokrat nalagajo svoj denar v mestne hranilnice in velike denarne zavode, moramo poučiti, da je jedino pravilno, da denar iz dežele ostane na deželi in služi v korist kmečkega stanu, medtem ko služi denar mestnih hranilnic le v korist meščanov, v korist trgovine in obrti. Rajfajznovke pa morajo seveda nuditi iste ugodnosti, kakor veliki denarni zavodi, namreč jednake, če ne višje obresti, ugodno izplačevanje vlog, morajo pa tudi upeljati tekoči račun. V osebnem občeivanju se mora premožnim

slojem pojasniti sigurnost in ugodnost nalažanja denarja pri domači Rajfajznovki.

Zboljšanje gospodarskih razmer ter navedeni pomen varčevanja naj tudi naše Rajfajznovke vspodbude k delu, katerega vršijo s tolikimi uspehi Rajfajznovke v drugih državah.

«Sl. G.»

Važno za konjerejce. V svrhu pravilnega križanja plemenskih kobil s primernimi žrebci je naročilo c. kr. kmetijsko ministrstvo, da v sporazumom z zrebčarsko postajo v Gradcu, pregleda konjerejski odsek plemenske kobile. Namen je v prvi vrsti, da se za vsako najsposobnejšo kobilo izbere primeren žrebec. Posestnikom kobil, kateri se bodo ravnali po tem nasvetu, ne bo treba plačati takse za skok ter dobe še povrnjene potne stroške ako bi morali daleč peljati kobilo k določenemu žrebcu. To pregledovanje plemenskih kobil se je vršilo dne 28. t. m. ob 10. uri dop. v Št. Jerneju na Kranjskem na cesti pred dirkališčem.

Marsikatera nesreča se pripeti pri kmetijskih strojih na primer pri mlatilnicah. Nevednost je kriva, da trpijo ponesrečenci škodo, ker ne dobe nikake podpore. Posestniki! Naznanite po svojih županih pri politični oblasti, katere stroje imate, koliko delavcev in koliko dni delajo in za kateri zaslužek. Zavarovalnina je prav mala in se plačuje «splošni delavski zavarovalnici proti nezgodam v Gradcu». Ako se vašemu delavcu zgodi pri stroju nesreča, dobi izplačano zavarovalnino, sicer bi morali sami ponesrečenca vzdržavati.

Konjska sila. Marsikdo izmed cenjenih bralcev je že slišal ali bral besedo «Konjska sila», ali ta ali oni stroj ima toliko konjskih sil. Za vse reči imamo mere in uteže in ravno tako se meri tudi moč, s katero dela stroj.

Tekočine merimo po litrih, težine na kilo, moč pa se meri po «konjski sili». V tehniki je uvedel to ime najpoprej James Watt, ki je iznašel parni stoj. Prvi parni stroj opravljal mu je namreč prvotno tista dela, ki so se opravljala poprej s pomočjo konj. Konjska sila je tista moč, ki vzdigne v eni sekundi 75 kil 1 meter visoko. Za liter imamo kratko znamenje = l, za meter = m, za kilo = k, za ar = a, za hektar = ha, Konjska sila se pa zaznamuje s črkama = HP.

Sladkor bo dražji. Kot vse, se bo tudi sladkor podražil. Ker so vse tovarne sladkorja v monarhiji po dogovoru zvišale cene sladkorja bodo tudi prisiljeni zvišati cene, in sicer mislijo sladkor podražiti za 4 vin. pri kilogramu. S tem pa hočejo kupovalce samo pripraviti na draginjo, ker polagoma bodo šle cene sladkorja še više.

Poslano.

V odgovor «Narodnemu Listu»!

Zadnja številka «Narodnega Lista» mi posveča kar cele kolone (kar pa za moje živce ni preveč)! Jaz hočem kratko popraviti le nekatere neresnice, katere so namenoma ali nenamenoma prišle v «Narod. List».

Zgodovina shodov v Brežicah dne 17. svečana t. l. je sledeča:

Jaz sem že koncem januarja 1907. prosil g. Koštomaja, krčmarja v «Narodnem Domu», da mi za 17. svečana t. l. da v najem veliko dvorano za neko zborovanje; on mi

je to radovoljno obljubil. Takoj sem vzel priprave za shod, ki bi ne bil strankarski. Ko pridem k prihodnji seji Posojilnice, opazim prošnjo okrajnega odbora «Narodne stranke» za dovoljenje, v veliki dvorani prirediti zborovanje dne 17. t. m. Isti čas se je sestavljala najemna pogodba z g. Koštomajem, ki pa do 17. t. m. od Posojilnice še ni bila odobrena; glasom te pogodbe pa ima Posojilnica pravico dvorano v najem dati.

Jaz nisem maral ugovarjati in sem sam predlagal, da se dvorana odstopi «Narodni stranki», ako se to dovoli v bodoče tudi vsakemu drugemu, kdor pride; s tem predlogom pa seveda nikakor nisem opustil misel svoj shod kljubu temu prirediti, saj «Narodni Dom» je dovolj prostoren. Priprave za shod sem seveda nadaljeval, moja dolžnost gotovo ni, to političnim nasprotnikom ponižno javiti in jih za dovoljenje prositi.

Pred shodom sem govoril z g. dr. Kukovec ki mi je na vprašanje odgovoril, da nima nič zoper skupni shod; kako pa si «narodna stranka» predstavlja skupni shod, pokazala je s tem, da je dala že dopoldne zakleniti vse dohode v dvorano, celo privatno sobo št. 2., katere je dop. g. Roškar naročil pri g. gostilničarki.

Če so že morda ključki dvorane izginili, vendar je dvorana ostala odprta, to smo hoteli imeti, med tem ko nam je «narodna stranka» dvorano zaklenila.

Ker smo uvideli, da je skupno zborovanje onemogočeno, smo morali svoje pristaje opozoriti, kje pravzaprav zboruje «kmečka zveza»; po lepakih se namreč to ni javilo.

Zato sem se postavil na križišče pri stopnicah, kjer je stal že g. Balon, in sem došlece opozarjal, da «Kmečka Zveza» zboruje spodaj. Jaz kot sklicatelj zborovanja, ki sem bil odgovoren za red, si ne bom od nikogar dal kratiti pravice, one, ki hočejo iti na zborovanje, opozoriti, kje se zboruje; saj je tudi g. Balon opozarjal na zborovanje «narodne stranke, četudi se je že po lepakih naznanil lokal njenega zborovanja.

Očita se mi, da sem proti dani častni besedi agitiral še potem, ko se je g. Balon umaknil. O častni besedi sploh ni bilo govora, midva sva se le dogovorjeno umaknila s stopnic. Ko pa sem v veži videl stati pristaje «kmečke zveze» in poslušati govor Roškarja, opozoril sem jih, da je v zadnji sobi še nekaj prostora in naj gredo iz veže. To so bili tudi storili! Očitane, da sem prelomil častno besedo, je popolnoma iz trte izvito. Očita se mi, da sem jaz pozval vlado in orožnike na pomoč. To ni resnica! Jaz sem le protestiral, zakaj se dovoli dve zborovanji v istem lokalu in ob isti uri, o orožnikih pa proti nikomur nisem besedice črnil. Zoper dovoljenje obeh zborovanj sem opravičeno protestiral, ker sem iz govoric, razširjenih zadnji dan pred shodom poznal, da obe stranki ne bodete mirno zborovali, četudi zboruje ena zgoraj, druga spodaj; zdi se mi, da so se tiste govorice namenoma raztrosile.

Zlasti je popolna neresnica, da sem trdil, da se je od «narodne stranke» bati prelihanje krvi; pač pa sem bil prepričan, da se je pri nasilni agitaciji nekih pristajev «narodne stranke» bati spopadov, če obe stranki ob enem v «Narodnem Domu» zborujeta.

«Narodni List» pravi, da se imam njemu (komu?) za mnoge dobre zahvaliti! in da

mi ni nasproten. O dobrotah meni ni nič znano, zlasti ne o dobrotah «narodne stranke». Le povejte jih! Povejte mi tudi skrivnega dobrotnika, da mu bom lahko hvaležen; zelo sem radoveden!

Končno «N. L.» taji, da bi se proglasila zveza narodne stranke s socijalnimi demokrati; saj je vendar g. dr. Kukovec sam po zborovanju klical: «Raje Čobala kot dr. Benkoviča»!

Tega vendar ne bodete tajali; saj to lahko dokažemo! Istotako se nikdar ni trdilo, da je «narodna stranka» med svojim zborovanjem dvorano zaprla.

To zadevo smatram s tem popolnoma končano; z ozirom na grožnje «Narod. Lista» pa izjavljam, da z mirno vestjo čakam izvršitve njegovih groženj. Jaz bodem na vse dal točen odgovor; če bo kaj nazaj padlo na povzročitelje teh groženj, pripišejo naj sami sebi. Izjavim pa že sedaj, da me nikake grožnje ne premaknejo s političnega stališča, katero zavzamem; pač pa me bode ravno tako postopanje utrdilo na mojem stališču, da vstrajam.

Dr. Ivan Benkovič.

Brežice, dne 23. svečana 1907.



Ceniki brezplačno!

Največja zaloga koles, šivalnih in pisanih strojev najboljše kakovosti.

Ivan Jax in sin 1-6 17. Ljubljana, Dunajska cesta št. 17.

Poskusite in priporočite izdelke

Vydrove tovarne hranil

o Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

Okr. hranilnica v Rozjem

uraduje vsak četrtek od 9. ure dopoldne naprej,

obrestuje vlogo po 4,25% in plačuje rentni davek sama,

posojuje proti vknjižbi po 5% proti poljubnem vračilu.

Za varnost hranilnih vlog jamči kozjanski okr. in rezervni sklad hranilnice.

4-4

Slavi občinstvu naznanjam, da sem odprl

zalogo trpežnih, doma izdelanih čevljev

moških, ženskih in otroških od najmodernejše do navadne oblike, iz najfinejšega kakor tudi trpežnega usnja. — Priporočam se tudi za naročila po meri (po sedajnih visokih cenah usnja) zelo zmernih cenah iz različnega usnja in različne fazone.

A. OMERZU

čevljar v Krškem št. 103.

Fran Drugovič

Mostec št. 9. ima dobrega rudečega vina po priliki 40 hl. za prodati. Cena po dogovoru.

Herman Klabučar

klepar in krovce s škli in eternitom

v Krškem.

Priporočam se slavnemu občinstvu, da prevzamem vsa v mojo stroko spadajoča dela. Obenem se usojam naznaniti, da popravljam tudi mehanične stvari, kakor bicikelne, šivalne stroje, hišne brzojave in telefone i. t. d.

Stavbinska zadruga „Lastni Dom“

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v Brežicah

kupuje svojim članom hiše, zida svojim članom hiše, posojuje svojim članom denar na menjice in zemljišča, eskomptira (prevzema v takojšnje izplačilo) terjatve svojih članov-obrtnikov.

Izposojeni denar se obrestuje s 5 1/2% do 6% in se vrača proti 1 1/2% do 2% amortizaciji.

Dr. Ivan Benkovič, predsednik. Josip Agreš, tajnik. B. Kunej, Josip Uršič, Iv. Mastnak.

Dr. Josip Strašek, podpredsednik. M. Balon, blagajnik.

Zahtevajte povsod „Posavsko Stražo“ in naj ne manjka v nobeni gostilni ali kavarni!

Kdor ponižuje se sam, podlaga je tujčevi peti!

SVOJI K SVOJIM!

Slovenci! Združimo se! Sloga jači, nesloga tlači!
Podpirajmo le svoje prijatelje! Podpirajmo le slovenske trgovce, obrtnike in krčmarje!

Naši trgovci so: tvrdka Uršič & Lipej, tvrdka A. Umek, tvrdka Jos. Boecio (preje Varlec), gosp. Janko Broz, veleindustrijalec (zaloga moke), združeni pivovarni Žalec in Laški trg (založnik pive g. Al. Schweiger), vsi v Brežicah. G. Franc Gerec, veletržec v Pišecah, g. Andrej Frece, g. Martin Frece, g. Andrej Kos, g. Jože Vrečko itd., vsi na Bizeljskem. G. J. Vidmar in g. Anton Zorčič v Kapelah, g. Rozalija Novak in Franc Perger v Dobovi, g. Franc Petan v Sromljah, g. Karl Prešiček v Zdolah, g. Anton Vahčič na Vidmu.

Naši obrtniki so: svečar in medicar Maks Hierländer, brivec in lasničar Josip Holy, krojač Pavl Kovačič, sedlar Franc Krulc, klobučar Franc Lebar, lončar in pečar Fr. Mastnak, mizar Frid. Medved, krojač Miha Novak, sodar Franc Pipan, pek Ignacij Polanšek, mizar Franc Resnik, slikar Franc Sikošek, mehanik in umetni ključavničar, Franc Strniša, klepar Ignacij Zalokar, čevljar Stjepan Cipek.

Naši gostilničarji so: Anton Koštomaj v «Narodnem Domu», mesarja Ivan Grobušek in Anton Klavžar, vsi v Brežicah, dalje Janez Volčanšek, Franc Zorko, Jože Mion, Anton Žerjav in Marija Kos na kolodvoru.

➡ Vse naslove izveste v „Narodnem Domu“. ➡

Podpirajte samo one trgovce, krčmarje in obrtnike, ki imajo slovenske napise!

SVOJI K SVOJIM!

Biti slovenske krvi, biti Slovencu ponos!

Prva in največja slovenska trgovina v Brežicah Uršič & Lipej

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega manufakturnega, špecerijskega in železnega blaga, porcelana, stekla, usnja itd. prodaja vse po najnižjih cenah in le zanesljivo dobro blago.

Velika zaloga tuzemskega in angleškega sukna, cajgov za moške in ženske obleke, volnena in platnenega blaga in vse drugo po najnižjih cenah.

Za mnogobrojni obisk se priporočata
z odličnim spoštovanjem

Uršič & Lipej.

Nova slovenska trgovina „Pri novem svetu“ Jos. Boecio v BREŽICAH (pri frančiškanski cerkvi).

Največja in najnovejša zaloga raznega manufakturnega, suknenega in volnenega blaga z moškim in ženskim perilom, svilenih in drugih robcev, nogavic, čipk, nakita i. t. d.

Bogata zaloga špecerije, najlepša moka iz Majdičevega mlina v Celju, železnina, lita in posteklena posoda, porcelan, glaževina, cement, trstina, umetna gnojila, premog i. t. d.

Prodajam tudi vse deželne pridelke in kupujem iste po najvišjih cenah.

== Izvoz jajec na debelo. ==
Cene strogo solidne in točna postrežba.

Slovenci!
Poslužujte se
„Narodnega kolkla!“

Trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem, knjigami, molitveniki in drugimi tiskovinami za vse urade, velika zaloga podob in okvirov, razne vrste šipe v vseh velikostih, barvah in debelosti, vsakovrstne reči za božič, papir, peresa, cvetke in različni kinč za jaslice, mične novosti v galanterijskem oddelku, igrače in vse drugo priporoča na drobno in debelo po nizki ceni

ANTON UMEK

v Brežicah in v Krškem.

Sprejema vsakovrstna naročila za „Zadružno tiskarno“ in knjigoveznico po zmernih cenah.

POSODILNICA V BREŽICAH

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

posojuje na zemljišča in osebni kredit proti 5½% ali 6% obrestovanju;
obrestuje hranilne vloge s 4½% (štiri in pol od sto), plačuje davek od hranilnih vlog (rentni davek) sama;
uradnje vsak ponedeljek in četrtek od 8½ do 12. ure dopoldne v «Narodnem Domu», I. nadstropje;
ima svoje gostilne v «Narodnem Domu» z lepim hlevom in prostornim dvoriščem ter «na Griču» na koncu novega mostu čez Savo; toči le dobra in pristna domača, izbrana vina.
Hranilne vloge sprejema od vsakogar, posojila daje le zadrugi.

Leta 1906 do 1. grudnia je bilo prometa dva milijona tritisoč kron.

L. 1906 je bilo prometa 2,772.709.87 K. ODBOR.